

CRITERII DE TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE

**Consolidarea societății civile rome ca organizații de tip
watchdog independente și transparente**

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Norway
grants

Proiectul “New solutions to old problems – exchange of new type of approaches in the field of Roma integration” este finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin intermediul the EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation.

Această publicație a primit sprijin financiar de la Programul Uniunii Europene pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială „EaSI” (2014-2020).

CRITERII DE TRANSPARENȚĂ ȘI RESPONSABILITATE

Implemented by:

Copyright © ERGO Network

Reproduction of the material in this publication is authorised for non-commercial, educational purposes only, provided that the source is quoted.

www.ergonetwork.org

Rue d'Edimbourg 26

1050 Brussels

December 2020

Proiectul “New solutions to old problems – exchange of new type of approaches in the field of Roma integration” este finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin intermediul the EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation (Fondului de granturi SEE și Norvegiene pentru cooperare regională).

Această publicație a primit sprijin financiar de la Programul Uniunii Europene pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială „EaSI” (2014-2020).

CRITERII DE TRANSPARENTĂ ȘI RESPONSABILITATE

Nevoia pentru transparență în funcționarea internă a asociațiilor nu este stabilită în mod specific prin tratatele internaționale și regionale, ca rezultat al dreptului asociațiilor de a fi libere de interferența statului în afacerile lor interne. Cu toate acestea, deschiderea și transparența sunt fundamentale pentru stabilirea responsabilității și a încrederii publice (OSCE/ODIHR, 2015¹).

Criteriile referitoare la transparență sunt însoțite de materiale de instruire, care susțin organizațiile în implementarea criteriilor în cadrul structurilor lor și în activitatea lor zilnică. Puteți comanda versiunea offline a „Jocului de societate Transparență” la secretariatul rețelei ERGO și să accesați instrumentul de instruire online pe www.ergonetwork.org/transparency

1) Oficiul OSCE pentru instituții democratice și drepturile omului, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), Orientări comune privind libertatea de asociere, 2015, p.62.

INTRODUCERE

Rețeaua ERGO împreună cu organizațiile sale membre - Centrul de Cercetare și Promovare a Romilor (Slovacia), Roma Active Albania (Albania), Slovo21 (Republica Cehă), Fundația Autonomia (Ungaria), OTAHARIN (Bosnia și Herțegovina), RROMA (Macedonia), MladiRomi (Muntele Negru) și Zero Discrimination (Turcia) - au dezvoltat un set de criterii de transparență și responsabilitate pentru organizațiile de bază, cu scopul de a **consolida organizațiile societății civile**. Folosirea criteriilor va oferi mai multă legitimitate, oportunități mai bune pentru strângerea de fonduri și mai multă încredere, atât de la nivel de bază, cât și la nivelul instituțiilor și în cele din urmă consolidează puterea organizațiilor societății civile. A fi transparent și responsabil este o condiție importantă pentru eficacitatea societății civile, ce este luată în serios de omologii săi instituționali și de alți parteneri.

Mai mult, membrii rețelei ERGO au convenit să-și unească eforturile și să își folosească experiența și expertiza lor aprofundată pentru a **capacita societatea civilă romă și pro-romă din țările lor în implementarea criteriilor de transparență**. Organizațiile care îndeplinesc aceste criterii, vor folosi apoi o etichetă de transparență pentru a atrage atenția asupra calității lor în guvernare, management și performanță.

Profesionalizarea societății civile romă în ceea ce privește transparența și responsabilitatea este un proces care vizează îndeplinirea următoarelor obiective specifice:

- ✓ De a fi un model pentru alte organizații în domeniul transparenței și responsabilității, în promovarea valorilor pozitive și de a sprijini alte persoane cu expertiză;

- ✓ De a îmbunătăți eficacitatea OSC-urilor prin punerea în aplicare a unor structuri clare;
- ✓ De a crește impactul activității OSC, asigurând schimbări pozitive și oferind rezultate pozitive pe termen lung;
- ✓ De a consolida capacitatea de abordare a problemelor legate de drepturile romilor;
- ✓ De a deveni parteneri egali cu instituțiile;
- ✓ De a stabili o conexiune mai bună cu nivelul de bază;
- ✓ De a asigura o durabilitate mai mare a OSC-urilor;
- ✓ De a sprijini strângerea de fonduri;
- ✓ De a crea condiții pentru comparabilitatea OSC-urilor;
- ✓ De a asigura siguranța, de exemplu: prin respectarea legislației naționale.

În cele din urmă, îndeplinirea criteriilor de transparentă înseamnă nu numai posibilitatea de a demonstra că romii și societatea civilă pro-romă le iau în serios, ci și a avea dreptul de **a cere același lucru de la alte părți interesate.**

Suntem conștienți de provocările pe care organizațiile de bază le-ar putea întâmpina în aplicarea criteriilor, cum ar fi complexitatea politicii locale sau lipsa resurselor umane. Acest set de criterii subliniază modul în care organizațiile de bază ale societății civile ar trebui să fie guvernate și gestionate. Se concentrează pe criteriile aplicabile în domeniile:

- 1) **Guvernare,**
- 2) **Management financiar** și
- 3) **Performanță.**

VALORI DE BAZĂ

O organizație a societății civile ar trebui să **recunoască faptul că toți oamenii se nasc cu demnitate, libertate și egalitate**. Ar trebui să **fie sensibilă la valorile morale, religiile, obiceiurile, tradițiile și cultura** comunităților pe care le deservește. O OSC nu **ar trebui să încalce drepturile omului**. Ar trebui să **fie onestă și veridică** în relațiile sale cu persoanele pe care își propune să le împuternicească, donatorii, personalul, membrii și partenerii, instituțiile guvernamentale și publicul în general; nu ar trebui să aibă o agendă ascunsă **și ar trebui să respecte legea**. O OSC ar trebui să **răspundă** pentru personalul său, pentru parteneri și pentru constituția sa, dar și în fața publicului în general.

Chiar și cele mai sincere OSC-uri pot beneficia de criteriile de transparență datorită standardelor acceptabile și practicilor etice identificate în mod sistematic. Acestea oferă o verificare etică, în timp ce servesc, de asemenea, ca o declarație și o dovadă că importanța **menținerii standardelor ridicate** este luată în serios. Astfel de criterii pot ajuta, de asemenea, părțile interesate să identifice și să evite organizațiile iresponsabile.

Progresul durabil, pacea și justiția necesită ca toate organizațiile să **contribuie la binele comun**. Astfel, o OSC ar trebui să echilibreze dezvoltarea de sine și serviciul către ceilalți. Elementul fundamental al caracterului fiecărei OSC este că acestea nu este **cu scop lucrativ, neguvernamentală și independență din punct de vedere politic**.

CRITERII DE GUVERNARE

O structură de guvernare eficientă și un organism de guvernare puternic, activ și angajat sunt cruciale pentru capacitatea unei organizații de a-și îndeplini misiunea și obiectivele.

Structura de guvernare ar trebui să reflecte valorile de bază și misiunea organizației. Organul de conducere deține responsabilitatea finală pentru toate activitățile și resursele sale. Aceasta include stabilirea direcției organizației, începând cu declararea misiunii sale. Organul de conducere determină, de asemenea, activitățile organizației și monitorizează faptul că acestea sunt conforme cu misiunea. Acesta își exercită responsabilitatea pentru obținerea și utilizarea adecvată a resurselor umane și financiare pentru îndeplinirea misiunii organizației, susținerea organizației și verifică cerințele legale. Pentru a îndeplini criteriile de transparență în ceea ce privește guvernarea, organizațiile trebuie să creeze condiții și să actualizeze următoarele:

Structura clară a organelor decizionale cu responsabilități definite;

Reguli clare pentru procedurile decizionale;

Alegeri regulate ale corpului de conducere de către adunarea generală (dacă nu există altă structură organizatorică oficială, de exemplu fundații);

Structuri de guvernare libere de tokenism, nepotism și conflict de interese;

Participarea semnificativă a grupului țintă la luarea deciziilor (cel puțin un membru al grupului țintă trebuie să fie reprezentat în corpul de conducere);

Participarea și reprezentarea egală a femeilor în rândul tinerilor, precum și echilibrul de vârstă în organele de decizie; reprezentare geografică, dacă este cazul;

Procedura de desemnare a persoanelor care fac parte din corpul de conducere cunoscut membrilor și altor părți relevante.

Declarație de misiune clară, aprobată de organul de conducere pentru a expune motivul existenței OSC și ce dorește să realizeze, ce este revizuită periodic;

Guvernare democratică (neautoritară, luând în considerare în mod egal opinia colegilor de muncă, sistemul de vot intern etc.)

Consultanță / leadership deschis (încrederea și umilința în a renunța la nevoia de a deține controlul, inspirând în același timp angajamentul oamenilor de a atinge obiectivele);

Planul de lucru strategic multianual sau anual adoptat de membri, care are drept scop îndeplinirea misiunii organizației și un sistem de monitorizare pentru verificarea îndeplinirii misiunii;

Codul de conduită și politica de protecție a copilului (care urmează să fie semnat de toți membrii personalului / voluntari);

Proceduri pentru performanța rolurilor personalului.

CRITERII DE MANAGEMENT FINANCIAR

Organizațiile societății civile ar trebui să dispună de proceduri financiare adecvate pentru a asigura toți partenerii și publicul larg că investițiile în organizație sunt sigure. Organizațiile ar trebui să utilizeze proceduri financiare interne, să păstreze cu atenție înregistrările financiare și să pună la dispoziția publicului situații financiare. De asemenea, ar trebui ca înregistrările lor financiare să fie verificate în mod period. Pentru a îndeplini criteriile de transparență în ceea ce privește managementul financiar, organizațiile ar trebuie să creeze condiții și să actualizeze următoarele:

Utilizarea resurselor sale într-o manieră eficientă pentru realizarea scopului declarat;

Gestionarea resurselor în mod responsabil pentru a atinge obiectivele organizației și pentru a servi binele publicului;

Abținerea de la utilizarea surselor ilegale, a resurselor de la companiile nelociale cu bună știință, de la companiile care folosesc copii pentru muncă și altele similare.

Abținerea de la utilizarea abuzivă a banilor publici (toate bunurile publice trebuie tratate ca un trust public); și opunerea împotriva corupției, mitei și altor necorespunzătoare financiare;

Să nu cheltuiască mai mult de 35% pentru chestiuni interne (adică să cheltuiască cel puțin 65% din cheltuielile totale pentru activitățile programului și, în mod ideal, mai mult de 80%.)

Divulgarea surselor de finanțare (donatorii organizațiilor de publicare, divulgarea sumelor cheltuite pentru lobby către autoritățile publice (dacă este cazul);

Dezvăluirea rapoartelor financiare anuale;

Respectarea legislației și a termenelor naționale (contabilitate, declarații fiscală, cerințe contractuale pentru personal și voluntari etc.);

Deciziile financiare ale președintelui sau trezorerului nu sunt luate independent de organul de conducere;

Reglementările interne pentru plăți, adică sistemul semnatar pentru plăți și alte politici financiare și administrative și personalul introdus în acestea;

Sistem de verificare a registrelor financiare de către consiliul de administrație și / sau aprobarea de către adunarea generală;

Audituri financiare anuale externe, dacă este posibil;

Registre actualizate periodic, astfel încât situația financiară să poată fi furnizată la timp.

CRITERII DE PERFORMANȚĂ

Personalul angajat și voluntarii sunt vitali pentru succesul unei OSC. Ar trebui să caute personal calificat, să ofere pregătire și supervizare adecvată, să-l trateze cu corectitudine și echitate și să ofere oportunități de creștere și dezvoltare individuală. Pe de altă parte, OSC ar trebui să se aștepte ca angajații și voluntarii să mențină cele mai înalte standarde de conduită profesională, să folosească informațiile și resursele în mod responsabil și să evite conflictele de interese. Pentru a îndeplini criteriile de transparență în ceea ce privește performanța, organizațiile trebuie să creeze condiții și să actualizeze următoarele:

Activități compatibile cu misiunea organizației;

Examinări periodice critice ale activităților pentru a determina relevanța lor pentru misiune, eficiența și eficacitatea lor, valoarea programelor.

Abordarea cauzelor ca stau la baza problemelor la care lucrează organizația și susținerea schimbărilor fundamentale;

Partajarea și schimbul de cunoștințe cu părțile interesate;

Luarea deciziilor în funcție de feedback-ul din partea persoanelor afectate de activitatea organizației, a partenerilor, a voluntarilor și a personalului;

Cererea periodică de feedback de la toți partenerii cu privire la activitățile sale;

Comunicarea viziunii, misiunii și obiectivelor strategice la nivel extern și intern;

Vizibilitatea activităților și rezultatelor (prin intermediul site-ului web, prin newsletter, pliante etc.);

Participarea semnificativă a grupului țintă la toate nivelurile (muncă condusă de oameni și parteneriat respectuos);

Furnizarea unui canal de comunicare pentru public pentru a face pune întrebări;

Investiții în personal și voluntari pentru a-și dezvolta întregul potențial și pentru a atinge obiectivele organizației, oferind instruire, asigurând un proces de calitate de angajare de personal nou, întâlniri și evaluări periodice ale echipei;

Respectarea expertizei prin alegerea experților sau a organizațiilor de experți pe baza cunoștințelor și experienței lor, nu pe baza prieteniei sau a legăturilor de familie;

Menținerea unor relații etice și de cooperare cu alte OSC-uri și parteneri acolo unde este posibil și adecvat pentru binele publicului.

Proiectul “New solutions to old problems – exchange of new type of approaches in the field of Roma integration” [„Soluții noi pentru probleme vechi - schimb de noi tipuri de abordări în domeniul integrării romilor”] este finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin intermediul EEA and Norway Grants Fund for Regional Cooperation (Fondului de granturi SEE și Norvegiene pentru cooperare regională).

Această publicație a primit sprijin financiar de la Programul Uniunii Europene pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială „EaSI” (2014-2020). Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați:

<http://ec.europa.eu/social/easi>.

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a rețelei ERGO și nu poate fi în niciun caz considerat a reflecta punctele de vedere ale Uniunii Europene. Comisia nu este responsabilă pentru orice altă utilizare a informațiilor pe care le conține.

www.ergonetwork.org/transparency

